

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๖๐๖/ ๑๗๔๔

สวค. ๑๖1
วันที่ 1 พ.ค. ๖2
คย. 11.00

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส31294 กวค
รับที่ : ส8097/62 ส. 1 กลย
วันที่ : 02 พ.ค. 62 เวลา : 10:52

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ.นนทบุรี ต.บางกระสอ

อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ [ASEAN Economic Ministers (AEM) Retreat] ครั้งที่ ๒๕

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ตารางสรุปผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ครั้งที่ ๒๕

๓. วิดีทัศน์ผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ครั้งที่ ๒๕

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ครั้งที่ ๒๕ เมื่อวันที่ ๒๒-๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ณ จังหวัดภูเก็ต ประเทศไทย มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ และขอนำเสนอวิดีโอทัศน์ ความยาว ๓ นาที ในการประชุมคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ครั้งที่ ๒๕ เมื่อวันที่ ๒๒-๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ณ จังหวัดภูเก็ต โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางสาวชุติมา บุญยประภัศร) เป็นประธานการประชุมดังกล่าว

๒. ข้อเท็จจริง

กระทรวงพาณิชย์ขอเรียนสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ การประชุม AEM Retreat ครั้งที่ ๒๕

๒.๑.๑ ประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ไทยผลักดันให้อาเซียนร่วมกันดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ ในปี ๒๕๖๒ (Priority Economic Deliverables) - ที่ประชุมให้ความเห็นชอบ Priority Economic Deliverables ภายใต้แนวคิด “Advancing Partnership for Sustainability” ประกอบด้วย ๓ ด้าน ๑๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การเตรียมความพร้อมของอาเซียนสำหรับการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ เช่น การจัดทำแผนการดำเนินงานตามกรอบการบูรณาการด้านดิจิทัล การจัดทำแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรับมือกับการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ การส่งเสริมการใช้ดิจิทัลสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย (๒) การส่งเสริมความเชื่อมโยง เช่น การเชื่อมโยงระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน ให้ครบทั้ง ๑๐ ประเทศสมาชิก การจัดทำแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหาร การสรุปผลการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (๓) การส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจของอาเซียนอย่างยั่งยืนในทุกมิติ เช่น การจัดทำแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการประมงที่ยั่งยืน การดำเนินความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาพลังงานชีวภาพของอาเซียน

๒.๑.๒ การเจรจาจัดทำความตกลงยอมรับร่วมสาขายานยนต์ของอาเซียน (ASEAN MRA on Type Approval for Automotive Products: AP MRA) - ที่ประชุมรับทราบว่าเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียน (SEOM) สามารถตกลงประเด็นคงค้างที่สำคัญเกี่ยวกับคำนิยามของผลิตภัณฑ์ยานยนต์อาเซียน (ASEAN Automotive Products) ได้แล้ว โดยในช่วงแรก MRA ครอบคลุมเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในอาเซียน (Manufactured in ASEAN) และให้บทพจนในปีที่ ๔ หลังจาก APMRA มีผลใช้บังคับเพื่อพิจารณาขยายขอบเขตของ MRA เพื่อรวมผลิตภัณฑ์ที่มีการค้าในอาเซียน (Traded in ASEAN) โดยจะรายงานผลการทบทวนและข้อเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ในปีที่ ๕ ทั้งนี้ จะมีการลงนามความตกลงในช่วงการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๑ ในเดือนกันยายน ๒๕๖๒

๒.๑.๓ การปรับปรุงพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจของอาเซียน – ที่ประชุมรับทราบว่า SEOM สามารถหาข้อสรุปในประเด็นคงค้างที่สำคัญ คือ การระบุหลักการในการให้การปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่าง (Special and Differential treatment: SDT) แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries: LDCs) ซึ่งเพิ่มความยืดหยุ่นในกระบวนการระงับข้อพิพาทให้แก่ประเทศ LDCs โดยจะเป็นไปตามหลักการและกระบวนการระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก (WTO) ทั้งนี้ จะมีการลงนามความตกลงในช่วงการประชุม AEM ครั้งที่ ๕๑ ในเดือนกันยายน ๒๕๖๒

๒.๑.๔ การปฏิรูป WTO – ที่ประชุมเห็นร่วมกันว่าอาเซียนจะต้องมีบทบาทเชิงรุกเรื่องการปฏิรูป WTO โดยเห็นชอบใน ๓ ประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย (๑) การดำรงไว้ซึ่งระบบการค้าพหุภาคี (๒) ความจำเป็นในการปรับปรุงหลักเกณฑ์ทางการค้าให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการค้าในปัจจุบัน และ (๓) ความเร่งด่วนในการปรับปรุงกลไกระงับข้อพิพาทของ WTO โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาการแต่งตั้งสมาชิกองค์กรอุทธรณ์ เพื่อให้มั่นใจว่ากลไกการทำงานของ WTO จะสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๕ การลงนามความตกลงของอาเซียน

(๑) ความตกลงการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Trade in Services Agreement: ATISA) – รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ร่วมลงนามความตกลง ATISA ที่จะนำมาใช้แทนกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียนฉบับปัจจุบัน ที่ใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ โดยครอบคลุมหลักการเรื่องต่างๆ เช่น การให้การปฏิบัติกับธุรกิจต่างชาติเท่าเทียมกับธุรกิจของชาติตน การเสริมสร้างการจัดทำกฎระเบียบภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การเสริมสร้างความโปร่งใส การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยในอาเซียน และการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการระหว่างกัน

(๒) พิธีสารฉบับที่ ๔ เพื่อแก้ไขความตกลงการลงทุนของอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA) – รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ร่วมลงนามพิธีสารฉบับที่ ๔ เพื่อแก้ไขความตกลง ACIA เพื่อปรับปรุงความตกลงฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามรัฐกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนปฏิบัติ เช่น การห้ามเชื่อมโยงการขายสินค้ากับปริมาณหรือมูลค่าส่งออก และการห้ามรัฐบาลกำหนดว่าสินค้าที่นักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนผลิตจะต้องถูกส่งไปยังตลาดใดตลาดหนึ่งเท่านั้น แต่ยังคงเปิดช่องให้สมาชิกอาเซียนยังคงใช้มาตรการหรือเงื่อนไขที่อาจไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดข้างต้นได้ โดยให้ระบุไว้ในรายการข้อสงวนของตนได้ และนักลงทุนจะไม่สามารถฟ้องรัฐบาลผู้รับการลงทุนหากมีการใช้มาตรการที่ระบุไว้ในรายการข้อสงวนดังกล่าว ทั้งนี้ การจัดทำพิธีสารดังกล่าวไม่มีผลให้ไทยต้องแก้ไขกฎหมายภายในประเทศ

๒.๑.๖ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) – ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าการเจรจา RCEP และประเด็นคงค้างสำคัญ รวมทั้งท่าทีของประเทศคู่เจรจาในแต่ละประเด็น อาทิ การค้าสินค้า การเยียวยาทางการค้า กฎศุลกากรสินค้า การลงทุน พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา และด้านกฎหมายและสถาบัน โดยได้มอบหมายให้มีการกำหนดท่าทีภายในอาเซียนให้เป็นหนึ่งเดียวในช่วงการประชุมคณะกรรมการเจรจาจัดทำความตกลง RCEP สมัยพิเศษ ครั้งที่ ๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงเทพฯ และการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนในช่วงก่อนการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ ณ กรุงเทพฯ ซึ่งการมีท่าทีร่วมกันจะเพิ่มอำนาจต่อรองของอาเซียนในการผลักดันการเจรจาให้เป็นไปในทิศทางที่จะเป็นประโยชน์ต่ออาเซียนมากที่สุด เพื่อให้การประชุมรัฐมนตรี RCEP สมัยพิเศษ ครั้งที่ ๘ ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ประสบความสำเร็จตามที่ผู้นำตั้งเป้าหมายไว้

๒.๒ การหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนกับสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน (ASEAN Business Advisory Council: ASEAN-BAC)

ที่ประชุมรับทราบประเด็นที่ภาคธุรกิจของอาเซียนให้ความสำคัญและจะมีการดำเนินงานในปี ๒๕๖๒ อาทิ การเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการรายย่อยและการพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล การส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้า และการส่งเสริมความเชื่อมโยงด้านการค้าดิจิทัลในภูมิภาค โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเห็นว่าการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการรายย่อยและแรงงานให้เข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัลนั้น สิ่งสำคัญคือการสร้างความตระหนักรู้และการเตรียมการด้านการศึกษา และในด้านการสร้างความเชื่อมโยงทางการค้าดิจิทัลนั้น เห็นว่าสมาชิกอาเซียนยังมีความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับเทคโนโลยีดิจิทัลที่แตกต่างกัน จึงควรลดช่องว่างก่อนที่จะส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยง นอกจากนี้ ได้สนับสนุนให้

ภาคธุรกิจของอาเซียนมีการดำเนินงานร่วมกันกับองค์กรรายสาขาต่างๆ ของอาเซียนอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดเพื่อให้การดำเนินงานเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

๒.๓ การหารือทวิภาคี

การหารือทวิภาคีกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าอินโดนีเซีย (นายเองการ์ติยัต ลูกิตา) ไทยขอให้อินโดนีเซียพิจารณาทบทวนการใช้อัตราอากรตอบโต้การทุ่มตลาดกับสินค้า BOPET film ของไทย และขอให้ช่วยติดตามกรณีที่กระทรวงเกษตรอินโดนีเซียยังไม่อนุมัติใบรับรองการนำเข้าสินค้าพืชสวน (RIPH) จากไทย ทั้งนี้ อินโดนีเซียรับจะไปแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อมูลว่าสินค้าพืชสวน เช่น ทูเรียน เป็นสินค้าอ่อนไหวสำหรับอินโดนีเซีย จึงมีความกังวลเรื่องผลกระทบต่อเกษตรกรและระดับครัวเรือนเรื่องการออกใบอนุญาตนำเข้า ทั้งนี้ อินโดนีเซียอ้างว่าขาดดุลทางการค้ากับไทยสูงมาก และแสดงความกังวลต่อมาตรการนำเข้ากาแฟของไทย โดยไทยชี้แจงว่า กาแฟเป็นสินค้าที่ไทยมีความอ่อนไหวเช่นกัน จึงต้องมีการกำกับดูแลที่เหมาะสม ซึ่งทั้งสองฝ่ายควรพยายามหาทางออกเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน นอกจากนี้ ยังได้หารือแนวทางการเจรจา RCEP โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องว่า สมาชิก RCEP ควรแสดงความยืดหยุ่นให้มากที่สุด เพื่อผลักดันการเจรจาให้สำเร็จตามเป้าหมาย

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๓. ความเห็น/ข้อสังเกต

๓.๑ การประชุมในครั้งนี้นำประสบความสำเร็จด้วยดี โดยอาเซียนสามารถหาข้อสรุปในประเด็นที่เจรจากันมายาวนานถึง ๒ เรื่อง คือ การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมสาขายานยนต์ของอาเซียน (AP-MRA) และการปรับปรุงพิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจของอาเซียน โดย ๒ ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่นอกเหนือจาก Priority Economic Deliverables ของไทย ๑๓ ประเด็น ซึ่งไทยจะสามารถประกาศเป็นความสำเร็จของไทยได้ในปีนี้ ทั้งนี้ AP-MRA จะทำให้ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกในการค้าขายภายในอาเซียนมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องมีการตรวจสอบสินค้าและรับรองซ้ำอีกต่อไป ในขณะที่การปรับปรุงพิธีสารฯ จะทำให้กระบวนการระงับข้อพิพาทของอาเซียนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งเป็นไปตามหลักการและกระบวนการระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก

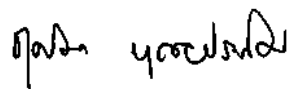
๓.๒ ในช่วงจากนี้จนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ สมาชิก RCEP บางประเทศอยู่ในช่วงการเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลให้การเจรจาในหลายประเด็นยังไม่มีวี่แวงของความคืบหน้า ในขณะที่เหลือเวลาอีกเพียงไม่นานจะครบกำหนดตามที่ผู้นำ RCEP ได้มีมติให้สรุปผลการเจรจาภายในปี ๒๕๖๒ การเจรจาในช่วงครึ่งปีหลังจึงมีความเร่งด่วนและการเจรจาจะเป็นไปอย่างเข้มข้น อาเซียนจึงจำเป็นต้องเร่งหารือเพื่อกำหนดท่าทีการเจรจาร่วมที่เป็นหนึ่งเดียวให้ได้ โดยอาเซียนบางประเด็นที่จำเป็นต้องนำเสนอต่อที่ประชุมผู้นำในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประชุมรัฐมนตรี RCEP ๑๖ ประเทศในช่วงต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงปักกิ่ง

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์ขอเสนอผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (AEM Retreat) ครั้งที่ ๒๕ เมื่อวันที่ ๒๒-๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ณ จังหวัดภูเก็ต พร้อมทั้งขอเสนอวิธีดำเนินการ ความยาว ๓ นาที ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมดังกล่าว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุติมา บุญยประภัศร)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ รักษาการราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๔๑๔

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๑๔